

Zespół Interdyscyplinarny ds. współpracy na rzecz realizacji Programu
„Otwarty Kraków”

Protokół z II Posiedzenia w 2019 roku:

12 lutego 2019 roku w godzinach 17.00 - 20.20,

sala konferencyjna Pawilon Wyspiańskiego, Plac Wszystkich Świętych 2, Kraków

Przebieg posiedzenia:

1. **Zebranie otworzył Adam Bulandra – Zastępca Przewodniczącego Zespołu.**
2. Przedstawił zaproponowany przez Przewodniczącego Andrzeja Kuliga **porządek obrad** Zespołu ds. współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”:

Zadania wynikające z Programu „Otwarty Kraków”:

- **Działania Straży Miejskiej i Straży Granicznej** wobec rosnącej liczby obcokrajowców mieszkających i pracujących w Krakowie:
    - a) **szkolenia antydyskryminacyjne** dla pracowników Straży Miejskiej oraz działania Straży w szkołach (mowa nienawiści na murach),
    - b) **współpraca Straży Miejskiej i Straży Granicznej** w kontekście legalnego i nielegalnego pobytu cudzoziemców w Krakowie,
    - c) **zacieśnienie współpracy** w zakresie migracji pomiędzy Urzędem Miasta Krakowa, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz integracji cudzoziemców w Krakowie a Strażą Miejską i Strażą Graniczną.
  - **Działania Wydziału Edukacji UMK** wspierające walkę z przejawami przemocy, nietolerancji i mowy nienawiści wśród dzieci i młodzieży.
  - **Krakowski Ambasador Wielokulturowości** – realizacja uchwały NR III/31/18 RMK z 19 grudnia 2018 roku poprzez wskazanie 2 przedstawicieli Zespołu do pracy w Kapitulie Wielokulturowości., która przygotowuje szczegółowy regulamin swojej pracy, harmonogram oraz zaakceptuje wzór wyróżnienia/nagrody. Zaprezentowanie przez p. Agnieszkę Biernat – kierowniczkę referatu promocji SZ UMK projektu promocji naboru kandydatów do wyróżnienia oraz oficjalnego ogłoszenia wyników w formie uroczystej gali.
  - **Rethinking Islam** – zaprezentowanie przez przedstawicieli grupy nieformalnej planowanego na maj 2019 roku wydarzenia, realizowanego w ramach projektu "Rethinking Refugees - Knowledge and Action" o charakterze integracyjnym i akademickim.
3. Sprawy wniesione
    - Przedstawienie projektu **kampanii społecznej promującej naukę języka polskiego wśród obcokrajowców mieszkających w Krakowie** przygotowanej przez Fundację Wspierania Kultury i Języka Polskiego im. M. Reja - dyskusja nad założeniami kampanii społecznej.
  4. Przyjęcie protokołów z posiedzenia w dniu 15 stycznia 2019 roku,
  5. Zakończenie posiedzenia.

AD. 1 Otwarcie posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds. współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”.

Zespół Interdyscyplinarny ds. współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”

Adam Bulandra – Zastępca Przewodniczącego Zespołu powitał wszystkich obecnych na II posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego w 2019 roku, Pana Bogusława Kośmidra – Wiceprezydenta Miasta Krakowa, zaproszonych gości: ppkt Katarzynę Jurkowską – Komendant Straży Granicznej placówki w Krakowie Balicach, Radosława Gądka - Zastępcę Komendanta Straży Miejskiej w Krakowie ds. Prewencyjnych, przedstawiciele grupy nieformalnej: Annę Wilczyńską, Karola Wilczyńskiego, pozostałych zgodnie z listą obecności. Wprowadził uczestników spotkania w zaproponowany porządek obrad do którego nie zgłoszono uwag, plan posiedzenia został przyjęty przez aklamację.

Przewodniczący oddał głos Wiceprezydentowi Miasta Krakowa - **Bogusławowi Kośmidrowi**.

Pan Wiceprezydent na wstępie wyjaśnił, że pozwolił sobie przyjść na posiedzenie aby posłuchać jakie działania prowadzi Zespół, sam z racji funkcji jest zainteresowany trzema sprawami, pod kątem których przysłucha się rozmowom toczącym się na posiedzeniu, są to:

- jakość obsługi mieszkańców, w tym mieszkańców pochodzenia obcego,
- przekonanie części osób będących mieszkańcami miasta Krakowa pochodzących z innych krajów do płacenia podatków w Krakowie, Kraków ma już doświadczenie z paroma tysiącami osób, jednak z doświadczenia Pana Wiceprezydenta wie, że ten potencjał jest o wiele większy,
- badanie opinii mieszkańców Krakowa zwany barometrem krakowskim na grupie kilku tysięcy osób - szczególną grupą poddaną badaniu w bieżącym roku mieliby być migranci.

Cel swojej wizyty określił w następujący sposób – przysłuchiwanie się, znalezienie zbieżności pomiędzy tematami Zespołu i sprawami, którymi się zajmuje obecnie lub w najbliższej przyszłości jako Wiceprezydent Krakowa.

Adam Bulandra podziękował za przybycie i za zabranie głosu i poinformował, że ze strony Zespołu również zostaną sformułowane postulaty do Pana Wiceprezydenta Krakowa

AD.2 Zagadnienie dotyczące realizacji Programu „Otwarty Kraków” - Omówienie zadania:

Działania Straży Miejskiej i Straży Granicznej wobec rosnącej liczby obcokrajowców mieszkających i pracujących w Krakowie:

- a) **szkolenia antydyskryminacyjne** dla pracowników Straży Miejskiej oraz działania Straży w szkołach (mowa nienawiści na murach),
- b) **współpraca Straży Miejskiej i Straży Granicznej** w kontekście legalnego i nielegalnego pobytu cudzoziemców w Krakowie,
- c) **zacieśnienie współpracy** w zakresie migracji pomiędzy Urzędem Miasta Krakowa, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz integracji cudzoziemców w Krakowie a Strażą Miejską i Strażą Graniczną.

Adam Bulandra następnie przeszedł do porządku obrad i zaprosił do zabrania głosu przybyłych gości w sprawie pierwszego punktu porządku obrad, czyli tego co służby robią w zakresie zainteresowania naszego Programu „Otwarty Kraków”, tj. ewentualnych szkoleń antydyskryminacyjnych, kontroli legalności pobytu i współpracy w tym zakresie, która może się pojawić pomiędzy służbami i Zespołem. Zaprosił do zabrania głosu wszystkie osoby obecne na posiedzeniu.

Rafał Grabowski - przedstawiciel Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców przy ul. Batorego w Krakowie pierwszy zabrał głos, ponieważ był wnioskodawcą tego zagadnienia i zaproszenia przedstawicieli służb na posiedzenie Zespołu. W październiku 2018 roku poruszył go artykuł w Lovekrakow.pl dotyczący migrantów. W związku z tym, że wśród migrantów jest coraz więcej mieszkańców Krakowa, w imieniu Zespołu sformułował oczekiwania, aby Kraków

Zespół Interdyscyplinarny ds. współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”

w oczach migrantów był miastem przyjaznym i aby nie było w nim przeprowadzanych akcji typu łapanki czy represje wobec migrantów. Zadał pytanie przedstawicielom Straży Miejskiej, czy funkcjonariusze przechodzili szkolenia antydyskryminacyjne? Jeśli przechodzili szkolenia, to ilu funkcjonariuszy jest już przeszkolonych, jeśli nie, to czy Straż Miejska chciałaby przejść takie szkolenia?

Adam Bulandra dodał kolejne zagadnienie prawne sformułowane jako pytanie do Straży Granicznej – jakie są informacje udzielane cudzoziemcom, którzy naruszyli zasady legalnego pobytu, czy są pouczeni o możliwości odbycia tak zwanego „pobytu krótkotrwałego”, w przypadku gdy cudzoziemiec ma jakieś pilne sprawy do załatwienia? Czy ta opcja nie powinna być stosowana w pierwszej kolejności, czy nie można zorganizować tego systemu w taki sposób.

Radosław Gądek – Zastępca Komendanta Straży Miejskiej w Krakowie ds. Prewencyjnych zabrał głos w celu udzielenia informacji na zadane pytanie w sprawie szkoleń antydyskryminacyjnych, wyjaśnił, że są takie prowadzone w trybie szkoleń własnych Straży Miejskiej, ostatnie szkolenie miało miejsce w 2018 roku, wówczas zostali przeszkoleni wszyscy funkcjonariusze którzy patrolują, w szczególności centrum miasta. Jeżeli chodzi o zasady współpracy ze Strażą Graniczną, polega ona na realizowaniu Porozumienia zawartego w 2007 roku. Pokłosiem tego uzgodnienia są działania, które możemy realizować razem na styku kompetencji obydwu służb. W dalszej wypowiedzi Pan Komendant odniósł się do użytego sformułowania „łapanki” czy „represje” i nie zgodził się z takim określeniem w odniesieniu do działalności Straży Miejskiej. W ramach swojej działalności SM prowadzi ustawiczne kontrole różnych aspektów życia mieszkańców i cudzoziemców, w ramach posiadanych kompetencji. W ramach porozumienia SM współpracuje również z Policją i innymi instytucjami, na przykład MPK, realizując projekt „bezpieczny powrót”. Straż Graniczna jest naturalnym partnerem z racji tego, że też ma określony zakres zadań.

Rafał Grabowski odniósł się do usłyszanego wypowiedzi i przytoczył przykład przeprowadzonej planowanej kontroli w wyniku której zostali zatrzymywani pracownicy jednej firmy, tej samej narodowości, którzy byli dostawcami jedzenia. Po interwencji pisemnej wyjaśniającej te wydarzenia, została udzielona odpowiedź przez SM, informująca, że w myśl obowiązujących przepisów została zatrzymana osoba. P. Rafał zwrócił się z ponownym pytaniem o wyjaśnienie podstawy prawnej zatrzymań obcokrajowców? W odpowiedzi pisemnej do PIO została umieszczona informacja o braku uprawnienia dla SM do zatrzymywania obywateli bez względu na pochodzenie.

Radosław Gądek zwrócił się do przedmówcy o stosowanie większej precyzji w zadawaniu pytań i w stosowaniu terminologii, następnie wyjaśnił, że zatrzymania osób nie były dokonywane przez SM. Straż Miejska ma uprawnienia do ujęcia osób - są to dwie różne rzeczy. Funkcjonariusz, jeżeli zatrzymuje pojazd, to nie zatrzymuje człowieka do kontroli, tylko pojazd. Jeśli jest kontrola wspólna SM i SG i okaże się, że są podstawy do zatrzymania osoby, to wówczas zostaje zatrzymana. Kontrola, o której mówił przedmówca dotyczyła nie tylko rowerzystów, nie tylko tej jednej firmy, była to kontrola pojazdów wolnobieżnych, przewożących turystów. Kontrola skierowana była nie do pasażerów tylko kierujących tymi pojazdami, ze względu na specjalne warunki poruszania się w strefie i w Parku kulturowym. Kontrolą były wówczas objęte liczne podmioty gospodarcze, wśród nich ten jeden, o którym mówił przedmówca.

Rafał Grabowski kontynuując przytoczył podstawę prawną użytą w piśmie od SM do Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców, która dotyczyła ustawy o ochronie zabytków i polegała na naruszeniu nakazów, zakazów i ograniczeń obowiązujących na terenie Parku kulturowego

Zespół Interdyscyplinarny ds. współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”

w Krakowie. Poprosił o sprecyzowanie wyjaśnienia, o jakie konkretnie wykroczenia chodziło w tych przypadkach.

Radosław Gądek – wyjaśnił, że jeżeli chodzi o zakres ustawy o ochronie zabytków, funkcjonariusz w czasie kontroli reaguje na wszystkie zdarzenia, które mają miejsce w tym czasie, ruch dorożek, motorowerów, rowerów - wykroczenia spowodowane przez te pojazdy.

Rafał Grabowski po wysłuchaniu wyjaśnienia, szczególnie o Parku kulturowym uznał, że nie do końca są satysfakcjonujące, jednak nie chciałby aby spotkanie przerodziło się w spór, przyznał, że Zespół chciałby znaleźć porozumienie w tym zakresie.

Adam Bulandra włączył się do rozmowy i zadał pytanie czy cudzoziemcy skarżyli się na tą sytuację, czy czuli się dyskryminowani? Jak skarga była ukierunkowana?

Rafał Grabowski Lovekrakow.pl opublikowało informację, że jedna z zatrzymanych osób została umieszczona w ośrodku, druga wydalona poprzez nakaz opuszczenia kraju, inne osoby trafiły do Punktu Informacyjnego dla Obcokrajowców, w którym dopytywali co w takiej sytuacji zrobić.

Adam Bulandra zadał pytanie czy konsekwencja złamania lub naruszenia nakazu, zakazu lub ograniczenia została poprzedzona pouczeniem, ponieważ cudzoziemcy często nie znają naszych przepisów?

Radosław Gądek - podsumował globalne kontrole przeprowadzone w mieście - wśród tysięcy tych kontroli migranci stanowią znikły promil wszystkich sprawców. SM nie prowadzi statystyk dotyczących migrantów, ponieważ nie są one do niczego potrzebne. Ponad połowa środków zastosowanych w czynnościach kontrolnych to pouczenia. Zwrócił się o nie doszukiwanie się jakichś szczególnych, ukierunkowanych działań lub złej woli, nic takiego tutaj nie ma miejsca.

Urszula Majcher - Legawiec na wstępie wyjaśnia, że nie zna artykułu opublikowanego w Lovekrakow.pl, zabrała głos aby podkreślić, że wydaje się intencją połączonych sił SG i SM kontrolowanie właśnie obcokrajowców.

Katarzyna Jurkowska komendant Placówki Straży Granicznej Kraków Balice, wyjaśniła, że placówka obejmuje swoim działaniem miasto Kraków i powiat krakowski. Pani komendant nie wypowiadała się w imieniu całej Straży Granicznej tylko w imieniu swojej placówki. Na początku odniosła się do przytoczonych kontroli i uznała, że określenie „zmasowany atak” nie jest adekwatne do przeprowadzonych działań Straży Granicznej. SG współpracuje ze wszystkimi służbami w kraju, ponieważ jest to służba wyspecjalizowana w prawie migracyjnym, której zadaniem jest zapobieganie przeciwdziałania nielegalnej migracji, szeroko rozumianej jako nielegalny pobyt, nielegalne zatrudnienie, nielegalne powierzanie pracy, nielegalne wykonywanie działalności gospodarczej. Dążeniem SG jest to, że jeżeli jakkolwiek inna służba ma kontakt z cudzoziemcem SG przejmuje działania w tym zakresie. Za nielegalny pobyt konsekwencje są przewidziane w ustawie, natomiast ustawodawca nie przewidział pouczenia. SG nikogo nie dyskryminuje z powodu wyznania, narodowości, koloru skóry, przekonań itp. Działania SG są na co dzień związane z cudzoziemcami ze wszystkich krajów świata, SG jest pierwszym organem, który przyjmuje wnioski o nadanie statusu uchodźcy. P. Komendant zdecydowanie odrzuciła insynuacje o dyskryminacji kogokolwiek przez funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Adam Bulandra ponowił pytanie o kwestie obowiązku informacyjnego wobec cudzoziemców, jak on jest realizowany, ponieważ cudzoziemcy skarżą się, że o tym nie wiedzą - o możliwości „pobytu krótkotrwałego” - o możliwości złożenia zawiadomienia na pracodawcę i z tego powodu posiadania tytułu do możliwości „pobytu krótkotrwałego” .

Katarzyna Jurkowska poinformowała, że ma przeciwne doświadczenia do prezentowanych przez przedmówcę, wyjaśniła, że takie zawiadomienia bardzo często wpływają do SG i żadne z nich nie zostaje nierozpatrzone, bez względu na to czy są to informacje anonimowe, czy

Zespół Interdyscyplinarny ds. współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”

pozyskane od osób kontrolowanych. Jednak „pobyt krótkoterminowy” na podstawie artykułu 186 nie leży w kompetencji Straży Granicznej, nasz organ go nie udziela. Procedura dotycząca złożenia wniosku o pobyt krótkoterminowy następuje przed kontaktem z SG. Można nielegalnie przebywać na terenie kraju i złożyć wniosek o „pobyt krótkoterminowy”, ale w momencie kontroli droga jest już tylko jedna - wydanie decyzji o zobowiązaniu do powrotu. Ta decyzja jak każda podlega drodze odwoławczej, wówczas można ją zaskarżyć. Pani Komendant zapewniła, że wszyscy cudzoziemcy są bardzo dobrze informowani o prawach i obowiązkach wynikających z otrzymania takiej decyzji. Decyzja jest tłumaczona w najważniejszych jej kwestiach.

Po pierwsze - cudzoziemiec otrzymuje na piśmie, do ręki, za potwierdzeniem dla SG wszystkie pouczenia, co niesie ze sobą taka decyzja, łącznie z możliwym trybem odwoławczym.

Po drugie - nie można oczekiwać od SG po stwierdzeniu naruszenia przepisów, że nie będzie reagowała tak jak przepisy to stanowią, czyli wypełniając swoje ustawowe zadania.

Po trzecie - jeśli Państwo mają negatywne sygnały od cudzoziemców o niezgodności z prawem, proszę wskazywać organ SG do przeprowadzenia kontroli.

Rafał Grabowski zwrócił uwagę na problem dotyczący takiego zgłoszenia, wówczas cudzoziemiec otrzyma zobowiązanie do powrotu, natomiast jeżeli zostanie udzielona mu pomoc w zmianie pracodawcy, skompletowaniu dokumentów i złożeniu w urzędzie - pobyt będzie nadal legalny i wówczas będzie się mógł starać o zaległe wynagrodzenia od pracodawców. Podkreślił, że to jest ten moment, że jeżeli zgłoszenie zostanie przekazane do SG, wówczas cudzoziemiec będzie miał mniejsze szanse na odzyskanie tego wynagrodzenia. Przytoczył również coraz bardziej popularny zwrot nieuczciwych pracodawców, którzy straszą, migrantów, że nie zapłacą od razu, lecz za miesiąc lub dwa msc, a „jak się nie podoba to zadzwoni na SG”. Podał propozycję, że gdyby cudzoziemcy byli informowani przez SG, że pomimo otrzymania nakazu opuszczenia kraju mogą ubiegać o „pobyt krótkoterminowy” sytuacja byłaby łatwiejsza dla migrantów, podkreślił, że SG jest ustawowo zobowiązana do informowania o tym rodzaju pobytu.

Katarzyna Jurkowska poinformowała, że SG pełni permanentną służbę w Wydziale Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców w Urzędzie Marszałkowskim, w godzinach pracy urzędu dwóch funkcjonariuszy SG jest stacjonarnie do dyspozycji cudzoziemców. Jeśli coś jest niezrozumiałe, można się do nich zwrócić aby dopytać, dowiedzieć się, wyjaśnić. Pani Komendant nie stosując uogólnień zaznaczyła, że cudzoziemiec odbierając od SG decyzję o zobowiązaniu opuszczenia kraju woli rozliczyć wszystkie jej konsekwencje i ponownie wrócić z czystą kartą i legalnym pobytom, niestety nauczony na własnych błędach.

Adam Bulandra zabrał głos w celu usystematyzowania dyskusji, zadał pytanie czy Straż Miejska i Straż Graniczna widzi potrzebę szkolenia funkcjonariuszy lub prowadzenia innych działań w zakresie nadzoru i kontroli nad cudzoziemcami, wyjaśnił że zadaniem Zespołu jest określenie takich priorytetów dla Urzędu Miasta Krakowa, czy innych podmiotów, aby cudzoziemcy czuli się w Krakowie dobrze, bezpiecznie i mieli odpowiedni dostęp do informacji.

Katarzyna Jurkowska zadeklarowała chęć udziału w szkoleniach zaproponowanych przez Zespół, jak również otwartość SG na inne szkolenia zewnętrzne, uznając, że każde szkolenie zewnętrzne wiele wnosi. Poinformowała, że funkcjonariusze SG regularnie są szkoleni w Balicach przez Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć oraz w ośrodku specjalistycznym w Lubniu w zakresie różnic międzykulturowych. Następnie wyjaśniła, że sama SG szkoli cudzoziemców studiujących na krakowskich Uniwersytetach, studenci są informowani czym jest formacja SG, czym się zajmuje, jak legalnie przebywać na terenie naszego kraju, jakie należy mieć dokumenty w czasie kontroli, jakie prawa i obowiązki posiada funkcjonariusz, a jakie prawa i obowiązki posiada cudzoziemiec. Takie wykłady SG odbywa na początku każdego

Zespół Interdyscyplinarny ds. współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”

semestru w trzech głównych uczelniach krakowskich: Uniwersytecie Ekonomicznym, Uniwersytecie Jagiellońskim, Uniwersytecie Pedagogicznym. Cyklicznie SG organizuje również szkolenia dla pracodawców.

Dawid McGirr zabrał głos reprezentując sporą grupę cudzoziemców rozsianych w Krakowie i w regionie. Wyraził uznanie dla trudnej roli Straży Granicznej, która pełni pierwszy i ostatni punkt w kontakcie z cudzoziemcem. Nawiązał do sytuacji z przeszłości, w której chciał rozmawiać z biurem prasowym SG co okazało się bezskuteczne, w celu przygotowania gazety dla ekspatriotów. Zwrócił się o podanie kontaktu do osoby z którą w przyszłości mógłby nawiązać współpracę, kogoś w roli rzecznika prasowego. Podkreślił, że zależy mu na kontakcie z SG w związku z prowadzeniem platformy informacyjnej, działalności na YouTube – przez te platformy jest w stałym kontakcie z bardzo dużą rzeszą odbiorców. Chciałby zorganizować spotkanie, w którym zostaną poruszone aktualnie problemy migracyjne, kwestie paszportowe itp. aby uniknąć nieporozumień z SG.

- **Działania Wydziału Edukacji UMK** wspierające walkę z przejawami przemocy, nietolerancji i mowy nienawiści wśród dzieci i młodzieży.

Adam Bulandra przeszedł do kolejnego punktu porządku obrad i zaprosił do zabrania głosu P. Ewę Całus – Dyrektor Wydziału Edukacji.

Ewa Całus – Dyrektor Wydziału Edukacji UMK – na początku przedstawiła się wszystkim obecnym, poinformowała, że od miesiąca pełni funkcję dyrektora i od pierwszych dni pracy zajęła się działaniami dotyczącymi walki z mową nienawiści, w związku z tragicznymi wydarzeniami w Gdańsku, związanymi z zamordowaniem Prezydenta Adamowicza podczas finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Działania podjęte w Wydziale Edukacji trzy tygodnie temu były pod hasłem - Krakowski Tydzień Dobrego Słowa - ich celem było to, aby dzieci w szkołach mówiły do siebie bardziej pozytywnie, prowadziły pozytywną komunikację, a nie negatywną. Pani Dyrektor wyjaśniła, że to jest pierwszy etap działań UMK, który ma zainicjować działania bardziej kompleksowe w zakresie bezpieczeństwa psychicznego dzieci. Dotychczas został przeprowadzony program pilotażowy „NIE dla przemocy” we współpracy z krakowskimi organizacjami pozarządowymi. Obecnie Wydział chciałby się włączyć w kampanię społeczną antyprzemocową organizowaną przez Wydział Komunikacji Społecznej, jest planowane również działanie poprzez Krakowskie Poradnie Specjalistyczne finansowane z budżetu Miasta, skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli – wspólne działania wspierające dla nich razem. Pani Dyrektor podkreśliła, że istotne jest wsparcie warsztatowe nauczycieli do radzenia sobie z przemocą w placówkach szkolnych. Są również planowane działania Wydziału, które zostaną poprzedzone powołaniem Zespołu złożonego z osób, które chcą się zaangażować, spośród osób od których zebraliśmy kontakty emailowe, przy okazji inicjatyw, które ostatnio Wydział realizował.

Jakub Kościółek – przedstawiciel stowarzyszenia Interkulturalni.pl, odniósł się do spotkania m.in. z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się mową nienawiści, w którym przedstawiciele stowarzyszenia nie mogli uczestniczyć, poinformowali o tym EK pisemnie w emailu, niestety dotychczas nie otrzymali żadnej odpowiedzi. Zadał pytanie, co wówczas zostało ustalone na spotkaniu, dlaczego działania antyprzemocowe miały wymiar obejmujący tylko Poradnie, dlaczego nie skorzystali Państwo z doświadczeń organizacji pozarządowych,

Zespół Interdyscyplinarny ds. współpracy na rzecz realizacji Programu
„Otwarty Kraków”

które mają duże osiągnięcia w kwestii walki z mową nienawiści i czy planują Państwo takie działania we współpracy z organizacjami pozarządowymi? Czy zapoczątkowane szkolenie dla nauczycieli zmienia się w bardziej miarodajne? Przekazał opinię o niewystarczających kompetencjach osób prowadzących zajęcia podczas warsztatów, być może z powodu zorganizowania ich w bardzo szybkim tempie.

Ewa Catus – odniosła wrażenie, że Zespół pracuje w trybie przesłuchiwania zaproszonych gości, zaproponowała inną formę polegającą na współpracy i wypracowywaniu działań, a jeśli jest taka potrzeba - wytłumaczy się z pracy pracowników poradni specjalistycznych. W dalszej wypowiedzi kontynuowała prezentację działań prowadzonych przez 8 Poradni Specjalistycznych, poprzez organizację warsztatów w szkołach wg. ustalonego scenariusza, wcześniej stosowanego oraz specjalistów, którzy byli dotychczas zaangażowani. Powodem takiego sposobu działania, bazującego na sprawdzonych metodach była konieczność szybkiego i natychmiastowego podjęcia działań. Inicjatywy, które dotarły do Wydziału Edukacji zostały zebrane, wszyscy, którzy się zgłosili zostaną poinformowani o kolejnym spotkaniu. Taka informacja – zapewniła Pani Dyrektor, zostanie opublikowana w celu wspólnego podjęcia dalszych działań. Wyjaśniła, że ostatnie działania w obszarze przeciwdziałania mowie nienawiści były ostrożne, w celu nie wzbudzania kontrowersji. Uważa, że wokół tego tematu nie potrzeba kontrowersji, niczego dobrego nie uda się zrobić, jeżeli już na początku tych działań pojawią się organizacje, które potraktują działanie jako indoktrynację dzieci. W szkołach należy działać bardzo ostrożnie, rodzice, którzy posyłają dzieci do szkół mają prawo do swoich poglądów, działania ze strony EK powinny być obiektywne, zgodne z regulacjami i programami nauczania przyjętymi w szkołach, podnoszące kompetencje dzieci i rozwijające je, bez znamion ideologii i poglądów. Stoi na stanowisku, że temat mowy nienawiści i próba zadziałania w tym obszarze w szkołach i w mieście poprzez kampanię społeczną może i powinna być powodem do dialogu i wspólnego wypracowywania działań z udziałem UMK i Kuratorium, naszym celem jest wypracowanie progresu na tyle na ile się wszyscy zgodzą.

Jakub Kościółek – uważa, że działania w szkołach w zakresie mowy nienawiści, jakiegokolwiek by nie były zawsze wzbudzą kontrowersje. W szkołach jest atmosfera niesprzyjająca do ich prowadzenia, ponieważ organizacje pozarządowe nie są darzone zaufaniem społecznym, inicjatywy uniwersyteckie mają ewentualnie szanse na realizację.

Urszula Majcher - Legawiec – uważa, że pani Dyrektor wnosi nową jakość do budowania komunikacji, mimo tego, pewne błędy zostały popełnione podczas akcji przeciwko mowie nienawiści w szkołach. Akcyjność tych działań, która wydawała się atrakcyjna ma dwa ostrza i zwraca się przeciwko Pani. Pewne rzeczy robione szybko, obarczone są błędem (nawet) metodologicznym i nie przynoszą zamierzonych efektów, są narażone na krytykę, czasami uzasadnioną. Krytyka będzie miała różne poziomy, Pani Dyrektor po zakończonych warsztatach zabrała głos w czasie ferii, z tego powodu część nauczycieli poczuła się pominięta, takie działanie można było odczytać jako manipulację. W sprawie współpracy Wydziału Edukacji i Kuratorium wypowiedziała się bez przekonania, ponieważ w działaniach prowadzonych przez

Zespół Interdyscyplinarny ds. współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”

Fundację im. M. Reja nazwała Kuratorium „wielkim nieobecny”. Nie jest do końca przekonana, że „wpuszczenie” ngo do szkół w celach edukacyjnych jest dobrym rozwiązaniem. Szkoły mają programy profilaktyczne obok których istnieją tak zwane „ukryte programy profilaktyczne”, natomiast w ukrytym programie szkoły, działania nie są realizowane. Uważa, że to o czym mówi P. Dyrektor EK, czyli o pewnej kompleksowości działań, jeśli wymienia tylko dzieci, a nie wymienia nauczycieli to nie jest kompleksowe. Kompleksowość musi się zmaterializować poprzez wsparcie kompetencji nauczycieli. Sugeruje, że na etapie projektu P. Dyrektor nie musi dotrzeć do dzieci, powinna dotrzeć do nauczycieli. W tej relacji nie ma procedury, można zaangażować eksperckie ngo's. Nauczyciele potrzebują wsparcia ich kompetencji, to jest praca na istniejącym potencjale, a nie na deficytach.

W dalszej wypowiedzi P. Urszula w imieniu Zespołu złożyła propozycję współpracy z p. Dyrektorem Wydziału Edukacji poprzez zorganizowanie całodziennych warsztatów w dniu 20 kwietnia b.r. w ramach Programu „Otwarty Kraków”. Zaproponowała również, że może warto połączyć to działanie nie tylko z Wydziałem Edukacji ale również z ngo, wykorzystując zaplecze 60 edukatorów wykształconych na 40 godzinnym kursie w styczniu tego roku. Po odbyciu warsztatów misją nauczycieli będzie zmiana stylu komunikacji, budowania relacji, metod pracy. Będzie to pierwszy krok.

Adam Bulandra zwrócił uwagę, że jeśli chodzi o działania antydyskryminacyjne i wielokulturowe, nie wszyscy nauczyciele muszą posiadać wiedzę do prowadzenia takich zajęć, owszem powinni posiadać kompetencje, ale zajęcia powinny być prowadzone na lekcjach z odpowiednich przedmiotów nie takich jak fizyka czy matematyka.

Ewa Całus zaznaczyła, że chciałaby osiągnąć efekt poboczny realizując działania w tym zakresie, bo jak łatwo zauważyć teraz jest modny temat nienawiści, jednak w szkole jest bardzo duża przemoc psychiczna nie tylko pomiędzy rówieśnikami, uczniami. Oddziaływanie jest również w stronę nauczycieli, dlatego uważa, że ma sens oddziaływanie na wszystkich nauczycieli, a jest ich 12 tys. w Krakowie. W warsztatach przeprowadzonych bezpośrednio po feriach brało udział 330 nauczycieli chętnych. Warsztaty były tylko dla chętnych, tych nauczycieli, którzy uznali, że potrzebne jest im zwiększenie kompetencji w tym zakresie. Nikt do niczego ich nie zmuszał. Uważa również, że kampania społeczna miejska nie będzie miała sensu jeżeli zostanie skierowana tylko do nauczycieli i dzieci, powinna również uwzględniać rodziców. W środowisku edukacyjnym P. Dyrektor chciałaby zadziałać do wszystkich tych grup.

Adam Bulandra uważa, że powinni szkolenia prowadzić nauczyciele kompetentni w prowadzeniu takich działań dla uczniów.

Urszula Majcher - Legawiec zauważyła, że czym innym są działania antydyskryminacyjne, a czym innym działania w kierunku budowanie wzajemnych relacji. Relacje w szkole mają charakter przemocowy, uważa, że to jest kwestia postaw głównie nauczycielskich, ponieważ z doświadczenia zaobserwowała, że kontraktowy nauczyciel tworzy kontraktowy zespół uczniów. Pani Urszula poparła ten wniosek przykładem z ostatnich zajęć z dziećmi w szkole przy ul. Senatorskiej - klasa kontraktowa miała kontraktowego wychowawcę, ponieważ styl pracy wychowawcy przekłada się na to jak funkcjonuje grupa, bo tak nauczyła się budować relacje. Pozostałe nie kontraktowe klasy, w których trudno było przeprowadzić warsztaty miały wychowawców z takim stylem komunikacji.

Piotr Kwapisiewicz wypowiedział się jako rodzic, nie jako ekspert, że rodzice dzieci dyskryminowanych są pierwszymi osobami od wielu lat, które inicjowały edukację

Zespół Interdyscyplinarny ds. współpracy na rzecz realizacji Programu
„Otwarty Kraków”

antydiskryminacyjną. W szkole rodzice nie wiedzą gdzie mają się udać, są organizacje pozarządowe wewnątrz których dyskutuje się i one stają się wytrychem dzięki którym szkoła podejmuje działania na wniosek rodzica. Rodzice to osoby, które inicjują na własną rękę, w związku z tym uważa, że oprócz kampanii edukacyjnej rodzice powinni się dowiedzieć jakie są rozwiązania, które mogą przedstawić dyrekcji, wychowawcy, ponieważ często dyrektor i wychowawca nie wiedzą co robić i nie wskazują rozwiązania. Jest działalność poradni specjalistycznych, które mają narzędzia, działa w ramach systemu edukacji, są finansowane z budżetu miasta, zadał pytanie - jak to się dzieje, że dyrektor, wychowawca o tym nie wie, a rodzic musi zdobyć tą wiedzę.

Ewa Całus zadała pytanie - jak dotrzeć z tą informacją do rodzica, Wydział Edukacji chętnie przygotuje takie informacje, jednak prosi o sugestie co zrobić, żeby dotrzeć z nią do rodziców?

Piotr Kwapisiewicz wyjaśnia, że rodzice którzy funkcjonują w organizacjach mniejszościowych są dostępni poprzez organizacje pozarządowe, w szkołach są rady rodziców, również nieformalne grupy rodziców do których najlepiej dotrzeć. Nie należy robić tego na zasadzie plakatu w szkole. Lepszym rozwiązaniem jest publikacja, jak np. pt. „Świadkowie jehowy w szkole”.

Urszula Majcher - Legawiec zaproponowała pewne rozwiązanie, uważa że nie trzeba docierać do wszystkich rodziców, wystarczy dotrzeć do rodziców aktywnych, którzy będą wiarygodni dla innych rodziców. W rozwiązaniach systemowych jest pewna słabość, nie ma rozwiązania systemu idealnego, jest zdziwiona tym, że nauczyciel czy dyrektor nie wie nic o wsparciu poradni specjalistycznej. Ale uważa, że rozwiązywanie sytuacji trudnej, kryzysowej nie sprawdzi się w tym systemie, ponieważ nie jest to struktura dynamiczna, natomiast w kryzysie trzeba reagować szybko, ponieważ kryzys pogłębia się, jeśli nie jest opatrzony natychmiast, ten system nie opatruje natychmiast. P. Urszula uważa, że działanie powinno być na dwóch płaszczyznach - pierwsze - psycholog w każdej szkole, on będzie na tyle blisko, że będzie mógł spriorytetyzować działania, zająć się sprawami które nie mogą czekać, drugie - świadomi rodzice, którzy nie są właściwie zagospodarowani, w każdej szkole winien być przedstawiciel - rodzic równościowy, który przyjmie skargę i zadba o to, aby rozwiązać konflikt. Gdyby udało się zidentyfikować takie zasoby i wyłuskać aktywistów, oni wykonają w szkołach tą pracę. Rolą takiego rodzica byłoby przyglądanie się klimatowi pracy w szkole, wspieranie nauczycieli i wychowawców, być może sieciowanie z organizacjami pozarządowymi, które mogą dać pomoc.

Ewa Całus uznała, że w tym zakresie będzie potrzebowała pomocy, bo w obecnej strukturze wydziału nie widzi takiej możliwości zaangażowania się w to zadanie.

Dawid McGirr zwrócił się do P. Dyrektora z prośbą, o podsumowanie przeprowadzonych działań, które Wydział Edukacji prowadził z nauczycielami w celu zapoznania się i znalezienia obszaru na wspólne działanie. Uznał, że może dzieje się już wiele, a nie jest nawet tego świadomy.

Ewa Całus nawiązała do wcześniej wspomianej ewaluacji działań, również prosi o spisanie negatywnych uwag w zakresie przeprowadzonych akcji w celu umieszczenia ich w ewaluacji. Zobowiązała się do przekazania informacji o kolejnych działaniach, spotkaniach bezpośrednio do Zespołu.

Adam Bulandra podziękował P. Dyrektora za przekazane informacje i udział w posiedzeniu, następnie przeszedł do kolejnego punktu porządku obrad i zaprosił do zabrania głosu przedstawicieli inicjatywy **Rethinking Islam** – nieformalnej grupy, działającej od 2018 roku, nie posiadającej osobowości prawnej.

Zespół Interdyscyplinarny ds. współpracy na rzecz realizacji Programu „Otwarty Kraków”

Przedstawiciele po krótkim przedstawieniu się zaproponowali współpracę przy nowym projekcie, drugim ich dużym wydarzeniu, zatytułowanym Retinting Islam. Jego nazwa jest nieprzypadkowa, ponieważ wszystkie wydarzenia, które organizują są dwujęzyczne, bądź tłumaczone, po to aby dotrzeć z nimi do jak największej społeczności migranckiej w Krakowie. Wydarzenie jest planowane na 18-19 maja 2019 roku, odbędzie się w całości w Instytucie Psychologii UJ, w przebiegu planowane są: 12 wykładów wokół tematyki islamu, integracji pomiędzy środowiskiem muzułmańskim i niemuzułmańskim przede wszystkim w Krakowie, ale też w Polsce i w Europie. Będą to trzy duże grupy wykładów, I-informacyjna (prowadzone przez muzułmanów różnych grup), II-środowiska muzułmańskiego w ogóle w Polsce, wydarzenia kulturalne, kulinarne. Cele wydarzenia są proste i oczywiste: 1. Przekazanie wiedzy na temat islamu - rzetelnej, eksperckiej, przystępnej dla obywateli, promowanie różnorodności islamu 2. Włączenie lokalnych grup muzułmanów w działania, współpracę interkulturalną – organizacja spotkania, forum do dyskusji, oddziaływania, przeciwdziałania izolacji, 3. Stworzenie płaszczyzny spotkania społeczności muzułmańskiej i niemuzułmańskiej działającej w Krakowie. Organizatorzy zadeklarowali chęć współpracy z Zespołem w zakresie dodatkowych warsztatów dla nauczycieli, czy młodszych dzieci.

Magdalena Furdzik poinformowała, że UMK - Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia, który realizuje Program „Otwarty Kraków” byłby zainteresowany wejściem w partnerstwo poprzez swoje możliwości, którymi dysponuje tj. promocja, informacja, kontakt z biurem prasowym, bezpłatny wynajem sal na wydarzenia, mała poligrafia. Zadeklarowała pomoc w podjęciu kroków w tym celu.

Ad. 3. Sprawy wniesione

Magdalena Furdzik - wyjaśniła, że p. Agnieszka Biernat nie dotarła na dzisiejsze posiedzenie, jednak zostanie zaproszona na kolejne, aby zaprezentować wydarzenie Krakowski Ambasador Wielokulturowości od strony media planu, narzędzi, które Referat Promocji ma do dyspozycji. Zwróciła się do Członków Zespołu z informacją o planowanym harmonogramie działań KAW i konieczności uformowania Kapituły Wielokulturowości, która zostanie powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa. W jej skład wejdą dwaj przedstawiciele Zespołu, w związku z tym poprosiła o zgłoszenie kandydatów w celu wyłonienia ich w trybie głosowania i złożenia oświadczeń o zgodzie na pracę w Kapitulce. W dalszych informacjach zwróciła uwagę na to, iż zanim Kapituła podejmie pracę, Zespół zaopiniuje wzór wyróżnienia zaproponowany przez Referat Promocji lub w ramach dyskusji, być może logo, rysunek- obecnie dyskusje trwają jeszcze nad tym wzorem.

Z pośród obecnych zostali wyłonieni następujący kandydaci: Urszula Majcher Legawiec - 7 głosów, Ferdinand Wouters - 6 głosów, Jakub Kościółek - 3 głosy. W wyniku głosowania do Kapituły Wielokulturowości zostali wyłonieni Urszula Majcher - Legawiec i Ferdinand Wouters.

Adam Bulandra przekazał informację w sprawie Barometru Krakowskiego, który będzie realizowany, jednak jeszcze nie jest znany harmonogram prac. Z perspektywy metodologicznej badanie powinno odbyć się na przełomie maja/czerwca 2019. W 2018 były rozważane kwestie przeprowadzenia części specjalnej badania wśród mieszkańców Krakowa pochodzenia ukraińskiego. Ze względu na brak czasu odstąpiono od tego pomysłu w 2018, ale pozostają rekomendacją P. Michała A. Chrzanowskiego na "część specjalną" w 2019. Zatem, będą pokrywały się z zagadnieniami Programu „Otwarty Kraków”

Zespół Interdyscyplinarny ds. współpracy na rzecz realizacji Programu
„Otwarty Kraków”

Magdalena Furdzik - zgłosiła wniosek o zmieniony w odniesieniu do harmonogramu posiedzeń porządek obrad kolejnego posiedzenia Zespołu w dniu 12.03.2019 r.

zapropowała następujący :

1. Omówienie zmiany zarządzenia o powołaniu zespołu, w celu zweryfikowania frekwencji osób oraz zrewidowania bytów nieobecnych i rozważenia powołania nowych kandydatów do Zespołu.
2. Omówienie regulaminu pracy Zespołu, zaproponowanie nowej formuły pracy, bardziej warsztatowej, z podziałem na mniejsze podzespoły i wyznaczaniu sobie zadań do realizacji, aby Posiedzenia Zespołu służyły omówieniu tego, co udało się zrobić lub rozwiązać.
3. Przedstawienie listy zadań nie załatwionych tj.
  - kampania społeczna,
  - badania OWIM,
  - tłumaczenie procedur,
  - przedstawienie sprawozdania z działalności punktu informacyjnego dla obcokrajowców,
  - Krakowski Ambasador Wielokulturowości – media plan, narzędzia promocji, akceptacja wzoru wyróżnienia, itp.

Ad.4. Przyjęcie protokołu z posiedzenia w dniu 15 stycznia 2019 roku,

Adam Bulandra zwrócił się do obecnych z pytaniem, czy jest jakiś sprzeciw do protokołu z posiedzenia w dniu 15.01.2019 r. Protokół został przyjęty przez akklamację.

AD 5.

Zakończenie posiedzenia.

Ustalono, kolejne posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego na **12 marca 2019 godz. 17.00.** w sali konferencyjnej Pawilonu Wyspiańskiego pl. Wszystkich Świętych 2, piętro I.

Adam Bulandra podziękował obecnym za udział.

Przewodniczący Zespołu: Andrzej Kulig

Z-ca Przewodniczącego Zespołu Adam Bulandra

Protokół sporządziła: Natalia Kotyza

Załącznik do protokołu:

1. Lista obecności z 12 lutego 2019 roku.